

Regulamin Międzynarodowego Konkursu Plastycznego

„ŚWIĘTY JAN PAWEŁ II W OCZACH DZIECKA”

(edycja XIX – 2024)

w ramach obchodów XXIV Dnia Papieskiego

pod hasłem „Św. Jan Paweł II. Ewangelia starości i cierpienia”

I. Organizatorzy

- Muzeum Obojga Narodów w Bielsku Podlaskim Oddział Muzeum Podlaskiego w Białymstoku
- Wydział Katechezy i Szkolnictwa Katolickiego Kurii Diecezjalnej w Drohiczyźnie
- Dekanat Bielski
- Fundacja Mater

II. Cele konkursu:

1. Pogłębienie wśród dzieci i młodzieży wiedzy o życiu i działalności papieża Jana Pawła II.
2. Ukazanie nieprzemijających idei i wartości, którymi kierował się w życiu i nauczaniu Jan Paweł II.
3. Rozwijanie wyobraźni oraz twórczych umiejętności dzieci i młodzieży.
4. Prezentacja i popularyzacja plastycznej twórczości dzieci i młodzieży.

III. Zasady konkursu:

1. Konkurs adresowany jest do dzieci przedszkolnych, uczniów szkół podstawowych, ponadpodstawowych oraz specjalnych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych z terenu całej Polski i świata.
2. Konkurs będzie przebiegał w dwóch etapach: międzynarodowym oraz diecezjalnym, a w każdym z nich w **pięciu kategoriach**:
 - kategoria I: dzieci przedszkolne
 - kategoria II: uczniowie klas I – III szkoły podstawowej
 - kategoria III: uczniowie klas IV – VI szkoły podstawowej

- kategoria IV: uczniowie klas VII – VIII szkoły podstawowej i szkół ponadpodstawowych
 - kategoria V: uczestnicy ze szkół specjalnych i specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych
3. Uczestnicy wykonują pracę plastyczną zgodnie z hasłem „Św. Jan Paweł II. Ewangelia starości i cierpienia”. Interpretacja hasła w Załączniku nr 5.
4. Format pracy: **A2, A3**.
5. Technika wykonania dowolna płaska, bez użycia materiałów nietrwałych: plasteliny, modeliny, bibuły, kaszy itp., z możliwością eksponowania w ramie pod szkłem: malarstwo, grafika, rysunek, grafika komputerowa .
6. Na odwrocie każdej pracy należy nakleić dokładnie uzupełnioną „**stopkę**” załączoną do regulaminu (Załącznik nr 1). Stopkę należy wypełnić drukowanymi literami.
7. Do prac należy dołączyć kartę zgłoszenia według załączonego wzoru (Załącznik nr 2 - prace zgłaszane indywidualnie lub Załącznik nr 3 - prace zgłaszane przez instytucje, szkoły). Zgłoszenie należy wypełnić drukowanymi literami.
- 8. Prace niezgodne z regulaminem nie będą brane pod uwagę.**
9. Prace wraz z kartą zgłoszeniową należy składać do dnia **7 października 2024 r.** osobiście w Muzeum Obojga Narodów w Bielsku Podlaskim lub wysłać pocztą (decyduje data wpływu) na adres:
- Muzeum Obojga Narodów w Bielsku Podlaskim**
ul. Mickiewicza 45
17 – 100 Bielsk Podlaski
11. Prace oceni Jury powołane przez Organizatorów. O wynikach konkursu Organizator poinformuje Uczestników drogą elektroniczną.
12. Jury wyłoni laureatów 1., 2., 3. miejsce.
13. Jury może przyznać dodatkowo wyróżnienia w każdej kategorii.
14. Zwycięzcy i autorzy wyróżnionych prac zostaną nagrodzeni (w tym: książki, materiały plastyczne, gry itp.).
16. Wybrane prace prezentowane będą na wystawie pokonkursowej w Muzeum Obojga Narodów w Bielsku Podlaskim. Muzeum zastrzega możliwość zorganizowania wystawy w innym miejscu, niż muzeum.

17. Rozstrzygnięcie konkursu oraz otwarcie wystawy pokonkursowej odbędzie się 23 października 2024 r.

18. W przypadku nieobecności osób nagrodzonych i wyróżnionych na uroczystości dyplomy oraz nagrody w miarę możliwości wysłane zostaną drogą pocztową.

19. Udział w Konkursie jest jednoznaczny ze zgodą rodziców/ opiekunów dziecka, jak również zgodą dziecka na utrwalenie wizerunku oraz jego publikację w mediach społecznościowych i innych środkach masowego przekazu przez Organizatora, jak również media obecne na uroczystym podsumowaniu Konkursu. Utrwalenie oraz publikacja wizerunku związana jest z uczestnictwem w uroczystym podsumowaniu Konkursu.

20. Do prac należy dołączyć wypełnione oświadczenie (załącznik nr 4) – zgodę na utrwalenie i publikację wizerunku. W przypadku braku oświadczenia, jeśli nadesłana praca zostanie nagrodzona, Organizator może, żądać dostarczenia uzupełnionego oświadczenia w terminie 3 dni od przekazania informacji rodzicowi/ opiekunowi nagrodzonemu. Niedostarczenie oświadczenia jest jednoznaczne z odrzuceniem pracy.

IV. Uwagi Organizatorów:

1. Praca musi być wykonana tylko przez jednego autora (prace zbiorowe nie będą brane pod uwagę).

2. Uczestnik konkursu składa tylko jedną pracę.

3. Prace konkursowe nie podlegają zwrotowi i przechodzą na własność Organizatorów. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do ich wystawiania i nieodpłatnego reprodukowania.

4. Organizatorzy zastrzegają sobie prawo do dokonywania zmian w regulaminie, o których zainteresowani zostaną powiadomieni pisemnie lub mailowo.

5. Zgłoszenie prac do konkursu jest równoznaczne z przekazaniem praw autorskich do nich na rzecz Muzeum Podlaskiego w Białymstoku, o których mowa w ustawie z dnia 4 lutego 1994 r. o prawach autorskich i prawach pokrewnych (Dz.U. z 1994 r, Nr 24, poz. 83); do organizacji wystaw pokonkursowych, do publikacji w wydawnictwach wszelakiego typu, wydawanych przez Muzeum Podlaskie w Białymstoku oraz publikacji w Internecie.

6. Uczestnikom konkursu nie przysługuje żadne wynagrodzenie z tytułu nadesłania i publikowania prac.

7. Zgłaszający nie będący rodzicem/opiekunem prawnym oświadcza, iż posiada zgodę na przetwarzanie danych osobowych osób zgłaszanych do konkursu oraz jest w posiadaniu oświadczeń o zapoznaniu się z niniejszym regulaminem osób zgłaszanych do konkursu.

8. Organizator informuje, że dyplomy będą wydawane jedynie zwycięzcom i wyróżnionym w poszczególnych kategoriach. **Organizator nie przewiduje wydawania zaświadczeń oraz dyplomów za uczestnictwo w w/w konkursie.**

9. Zgłoszenie do konkursu jest jednoznacznie rozumiane jako zapoznanie się z regulaminem i wyrażenie zgody na przetwarzanie danych osobowych:

zgodnie z art. 13 i 14 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (4.5.2016 L 119/38 Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej PL) informujemy, że:

1) administratorem danych osobowych uczestników konkursu plastycznego „Święty Jan Paweł II w oczach dziecka” (edycja XIX – 2024) jest Muzeum Podlaskie w Białymstoku Ratusz - Rynek Kościuszki 10,

2) kontakt z Inspektorem Ochrony Danych tel. 535 521 800, iod@muzeum.bialystok.pl

3) celem przetwarzania jest uczestnictwo w konkursie,

4) przetwarzanie będzie realizowane na podstawie:

- art. 6 ust. 1 lit. c i f,
- ustawa z dnia 21 listopada 1996 r. o muzeach,

5) dane osobowe przechowywane będą przez okres ustalony zgodnie z obowiązującym przepisem prawa,

6) uczestnik konkursu /rodzic, opiekun prawny/ posiada prawo do żądania od administratora dostępu do danych osobowych, prawo do ich sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania, prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania, prawo do przenoszenia danych, prawo do cofnięcia zgody w dowolnym momencie,

7) ma prawo wniesienia skargi do organu nadzorczego,

8) podanie danych osobowych jest dobrowolne, ale jednocześnie obligatoryjne w celu uczestnictwa w konkursie.

Biuro organizacyjne:

Muzeum Obojga Narodów w Bielsku Podlaski

ul. Mickiewicza 45

17 – 100 Bielsk Podlaski

Polska

tel. kom. +48 509 336 841, muzeum.bielsk@muzeum.bialystok.pl

lub Kierownika: 503 981 101, m.angielczyk@muzeum.bialystok.pl

Załącznik nr 1

do Regulaminu konkursu „Święty Jan Paweł II w oczach dziecka” (edycja XIX – 2024)

Wzór stopki:

Imię i nazwisko autora pracy					
Kategoria*) (proszę zaznaczyć kółkiem)	I	II	III	IV	V
Wiek autora pracy (proszę wpisać pod odpowiednią kategorią)					
Kraj/ diecezja					
Imię i nazwisko opiekuna (lub katechety, nauczyciela, rodzica)					
Kontakt do opiekuna:	telefon:		e-mail:		
Imię i nazwisko dyrektora (dotyczy prac wysyłanych z ramienia instytucji)					
Pieczęć (dotyczy prac wysyłanych z ramienia instytucji: szkoła, dom kultury, parafia itp.) lub adres korespondencyjny (dotyczy prac wysyłanych indywidualnie)					

Załącznik nr 2

do Regulaminu konkursu „Święty Jan Paweł II w oczach dziecka” (edycja XIX – 2024)

**Zgoda rodzica/opiekuna prawnego niepełnoletniego autora pracy lub pełnoletniego autora pracy
na przetwarzanie i publikację danych osobowych**

.....
(miejscowość, data)

(wypełnia rodzic, opiekun prawny niepełnoletniego autora pracy)

Wyrażam zgodę na udział mojego dziecka,
(imię i nazwisko niepełnoletniego uczestnika konkursu)
którego jestem prawnym opiekunem, w Międzynarodowym Konkursie Plastycznym: „ŚWIĘTY JAN
PAWEŁ II W OCZACH DZIECKA” (XIX EDYCJA)

(wypełnia pełnoletni autor pracy lub rodzic, opiekun prawny niepełnoletniego autora pracy)

.....
(imię i nazwisko pełnoletniego autora pracy lub imię i nazwisko opiekuna/rodzica niepełnoletniego autora pracy)

.....
(adres zamieszkania)

.....
(e-mail, telefon kontaktowy)

.....
(kraj, diecezja)

Oświadczam, że zapoznałem/am się z treścią Regulaminu i akceptuję jego postanowienia.

Wyrażam zgodę / nie wyrażam zgody*) na przetwarzanie moich danych osobowych oraz danych osobowych dziecka, nad którym sprawuję władzę rodzicielską lub opiekę (jeżeli jest ono autorem pracy), dla celów związanych z przeprowadzeniem i rozstrzygnięciem konkursu „Święty Jan Paweł II w oczach dziecka”.

Wyrażam zgodę / nie wyrażam zgody*) na wykorzystanie mego wizerunku oraz wizerunku dziecka, nad którym sprawuję władzę rodzicielską lub opiekę (jeżeli jest ono autorem pracy), we wszelkich ogłoszeniach, zapowiedziach i informacjach o konkursie „Święty Jan Paweł II w oczach dziecka” i jego wynikach w związku z jego udziałem w tym konkursie.

.....
(czytelny podpis autora pracy lub rodzica/opiekuna prawnego autora pracy)

Oświadczam, że jestem / mój podopieczny/podopieczna/syn/córka jest*) autorem pracy przekazanej na konkurs oraz, że owa praca nie narusza jakichkolwiek praw autorskich osób trzecich, ani obowiązujących przepisów prawa.

.....
(czytelny podpis autora pracy lub rodzica/opiekuna prawnego autora pracy)

*) *niepotrzebne skreślić*

Załącznik nr 3

do Regulaminu konkursu „Święty Jan Paweł II w oczach dziecka” (edycja XIX – 2024)

.....
(pieczęćka instytucji)

Zgłaszam szkołę/przedszkole/instytucję:

.....
(pełna nazwa instytucji)

.....
(adres siedziby)

.....
(adres siedziby c.d.) (kraj/diecezja)

do udziału w Międzynarodowym Konkursie Plastycznym:
„ŚWIĘTY JAN PAWEŁ II W OCZACH DZIECKA” (XIX EDYCJA)

W konkursie szkołę/instytucję reprezentować będą prace:

Lp.	Imię i nazwisko uczestnika	Kategoria	Imię i nazwisko nauczyciela/ opiekuna
1			
2			
3			
4			
5			
6.			
7.			
8.			

Załącznik nr 4

do Regulaminu konkursu „Święty Jan Paweł II w oczach dziecka” (edycja XIX – 2024)

**OŚWIADCZENIE – ZGODA NA UTRWALENIE I PUBLIKACJĘ WIZERUNKU –
UCZESTNIK KONKURSU**

Ja,.....
(imię i nazwisko uczestnika) wyrażam zgodę na utrwalenie i publikację mojego wizerunku w mediach społecznościowych i innych środkach masowego przekazu przez Organizatora, jak również media obecne na uroczystym podsumowaniu Konkursu.

Podpis Uczestnika Konkursu

.....

**OŚWIADCZENIE – ZGODA NA UTRWALENIE I PUBLIKACJĘ WIZERUNKU –
RODZIC/ OPEKUN PRAWNY UCZESTNIK KONKURSU**

My,.....
(imię i nazwisko rodziców/opiekunów prawnych) wyrażamy zgodę na utrwalenie i publikację wizerunku naszego dziecka w mediach społecznościowych i innych środkach masowego przekazu przez Organizatora, jak również media obecne na uroczystym podsumowaniu Konkursu.

Podpisy rodziców/ opiekunów prawnych

.....

Załącznik nr 5

do Regulaminu konkursu „Święty Jan Paweł II w oczach dziecka” (edycja XIX – 2024)

Św. Jan Paweł II. Ewangelia starości i cierpienia

Hasłem tegorocznego Dnia Papieskiego stały się słowa „**Św. Jan Paweł II. Ewangelia starości i cierpienia**”.

„Na moim przykładzie chciałbym pokazać, jak przyjmować cierpienie (...) Przybywam, jako pielgrzym prawdy i nadziei do sanktuarium św. Łazarza. Przybywam, aby moim własnym ciałem świadczyć o znaczeniu i sensie bólu, gdy go przyjmujemy z zaufaniem, zbliżając się do Boga *bogatego w miłosierdzie* (...) człowiek powinien się czuć wezwany, aby świadczyć miłość w bólu” – słowa te Jan Paweł II wypowiedział do ludzi trędowatych w czasie swojej pamiętnej wizyty na Kubie w styczniu 1998 roku. Wypowiedziane przez człowieka chorego pośród chorych słowa, można uznać za spójny wyraz myśli i osobistego świadectwa papieża, który głoszoną innym prawdę okupił własnym cierpieniem.

Jan Paweł II był jednym z najbardziej znanych pacjentów na świecie, którego chorobę śledził cały świat. Poliklinikę Gemelli, w której w czasie swego pontyfikatu przebywał dziewięć razy, sam nazywał „trzecim Watykanem”. Publiczne przeżywanie choroby a także starości, niewątpliwie stały się jednym z najbardziej zapamiętanych symboli pontyfikatu Papieża Polaka. Śledzone „na żywo” przez kilkaset milionów ludzi na całym świecie cierpienie papieża wciąż pozostaje głęboką nauką i wymownym świadectwem człowieczeństwa. Stylem, w jaki Jan Paweł II trwał przy życiowym krzyżu, nadawał zupełnie inną wagę swoim rozważaniom teologicznym i filozoficznym. Nie był to styl „cierpiętnika”, obnoszącego się swoim bólem. Ilekroć podczas papieskich pobytów w poliklinice na szpitalnym dziedzińcu gromadziły się tłumy, by wspólnie z Ojcem Świętym w południe odmówić modlitwę Anioł Pański i wysłuchać papieskiej nauki, to - jak wspomina Stanisław Grygiel, jeden z bliskich przyjaciół papieża - o swoim cierpieniu rozmawiał On tylko ze swoimi najbliższymi. Natomiast wiernych, którym osobiście, bądź za pośrednictwem mediów, oznajmiał, że jest chory i wymaga hospitalizacji, prosił zawsze o modlitwę.

Ból i cierpienie zarówno fizyczne, jak i duchowe, stanowiły szczególny rys życia i posługi Karola Wojtyły. Wieloletni osobisty sekretarz Jana Pawła II, kardynał Stanisław Dziwisz, w rozmowie z Gian Franco Svidercoschim, opublikowanej, jako książka *Świadectwo*, mówił: „Jego droga była nieprzerwanym męczeństwem. I nie ma w tym stwierdzeniu przesady. Jan Paweł II ogromnie cierpiał fizycznie i na duchu (...) ból towarzyszył mu od samego dzieciństwa. Bardzo wcześnie stracił rodziców i brata. Uległ groźnemu wypadkowi, kiedy potrafiła go niemiecka ciężarówka. Wielu przyjaciół zginęło w czasie wojny. Cierpiał w okowach nazizmu a potem, dźwigając ciężar odpowiedzialności jako biskup, w czasach

reżimu komunistycznego”¹. Szczególnie tragicznym i bolesnym dla Jana Pawła II stało się doświadczenie zamachu na jego życie 13 maja 1981 roku.

„Ból, którego wtedy doświadczył - mówił kard. Stanisław Dziwisz - zranił ciężko nie tylko jego ciało, doprowadzając je do granicy śmierci. Był to również ból człowieka głęboko zranionego w głębi duszy, który nie mógł zrozumieć, dlaczego inny człowiek skierował w jego stronę pistolet, aby go zabić”².

W rozmowie z profesorem Stefanem Świeżawskim, wybitnym historykiem filozofii, Jan Paweł II poczynił uwagę, że wszystkie ważne wydarzenia z jego kapłańskiego życia, za sprawą niezbadanych wyroków Bożych – zawsze związane były z cierpieniem osób mu bliskich. Gdy został kardynałem, w katastrofie kolejowej rękę stracił ks. Marian Jaworski, późniejszy arcybiskup Lwowa i kardynał. Z kolei początek Jego pontyfikatu naznaczony został ciężką chorobą biskupa Andrzeja Marii Deskura.

Spotkania Papieża z chorymi i cierpiącymi odbywały się w czasie każdej Jego podróży apostolskiej, stanowiąc ważną część papieskiej posługi. Gesty, które czynił wobec ludzi dotkniętych chorobą posiadały szczególną wymowę: w leprozorium w Korei (1984 r.) ucałował mężczyznę cierpiącego na trąd a w San Francisco (1987 r.) wziął na ręce chłopca chorego na AIDS. Gesty te wzbudziły duży podziw i szacunek także u wyznawców innych religii, a także u osób niewierzących³. Jan Paweł II w ten sposób chciał powiedzieć ludziom cierpiącym, a jeszcze bardziej nastawionemu konsumpcjonistycznie światu, który podejmuje wielorakie próby programowej wręcz eliminacji z ludzkiego życia cierpienia i ofiary, czego wymownym potwierdzeniem jest legalizacja w wielu krajach eutanazji, że cierpienie przeżywane wraz z Chrystusem i ofiarowane Chrystusowi, nabiera odkupieńczego sensu, a człowiek dotknięty cierpieniem posiada swoją godność⁴.

W bogatej bibliotece wypowiedzi Jana Pawła II na temat ludzkiego cierpienia miejsce szczególne zajmuje List Apostolski *Salvifici doloris* („O chrześcijańskim sensie cierpienia”) podpisany 11 lutego 1984 r. Zrodził się on z osobistego doświadczenia cierpienia papieża, będących skutkiem zamachu na jego życie. W liście, mającym bogatą treść teologiczną i filozoficzną, papież podjął próbę znalezienia odpowiedzi na pytanie o sens ludzkiego cierpienia. Człowiek doświadcza różnych form cierpienia w jego osobowym i społecznym wymiarze, którymi są choroby, ból, głód czy wojna. Za każdym razem to, co wyraża słowo „cierpienie”, na swój sposób odsłania głębię właściwą jedynie człowiekowi. Jest ono szczególnym momentem granicznym, który niejako „skazuje” człowieka na to, ażeby przerastał samego siebie (SD 2). Papież pisał: „Cierpienie ludzkie samo w sobie stanowi jakby swoisty *świat*, który bytuje wraz z człowiekiem, pojawia się w nim i przemija, a czasem

¹ S. Dziwisz, *Świadectwo*, Warszawa 2007, s. 220-221.

² Tamże, s. 221.

³ Zob. tamże, s. 221-222.

⁴ Zob. tamże.

nie przemija, ale utrwała się w nim i pogłębia (...) Każdy człowiek przez swe osobiste cierpienie jest nie tylko częścią owego *świata*, ale równocześnie ów *świat* jest w nim jako całość skończona i niepowtarzalna” (SD 8).

Pytaniem, które nieodzownie pojawia się w głębi doświadczanego przez człowieka cierpienia, jest pytanie o jego sens. Człowiek zadaje sobie i innym pytanie: „dlaczego cierpi?”. Cierpienie w pierwszej chwili utożsamiane jest z jakimś rodzajem zła. Pytania zarówno o cierpienie, jak i o zło, są szczególnie trudne wówczas, gdy człowiek stawia je Bogu. Bezsilność wobec niezawinionego cierpienia własnego, czy cierpienia bliskiej osoby, może prowadzić do załamania a nawet do odrzucenia wiary w istnienie Boga (SD 9). Objawienie Starego Testamentu pokazuje jednak, że Bóg nie tylko słucha tego pytania, ale oczekuje na nie. Potwierdza to postać biblijnego Hioba. Księga Hioba w swej treści nie tylko stawia pytanie: dlaczego istnieje cierpienie? ale dotyka także problemu cierpienia człowieka niewinnego. Z punktu widzenia chrześcijaństwa nie daje ona jednak ostatecznego rozwiązania samego problemu cierpienia. Jak będzie podkreślał Jan Paweł II, pełnej odpowiedzi na pytanie: dlaczego cierpienie?, Bóg udzielił człowiekowi dopiero w Krzyżu Jezusa Chrystusa (SD 12-13).

Jako klucz do zrozumienia zbawczego działania Boga, Jan Paweł II wskazuje słowa zapisane przez św. Jana Ewangelistę: „Tak bowiem Bóg umiłował świat, że Syna swego Jednorodzonego dał, aby każdy, kto w Niego wierzy, nie zginął, ale miał życie wieczne” (J 3,16). Chrystus przybliżył się do świata ludzkiego cierpienia przez to, że sam cierpienie wziął na siebie. Od początku ziemskiej działalności Jezus miał świadomość tego, że będzie cierpiał, i że poniesie męczeńską śmierć. Dawał to wielokrotnie do zrozumienia swoim uczniom: „Oto idziemy do Jerozolimy. Tam Syn Człowieczy zostanie wydany arcykapłanom i uczonym w Piśmie. Oni skażą Go na śmierć i wydadzą poganom. I będą z Niego szydzić, oplują Go, ubiczują i zabiją, a po trzech dniach zmartwychwstanie” (Mk 10, 33-34). Jednocześnie Syn Boży przez swoje cierpienie ma sprawić, by człowiek „nie zginął, ale miał życie wieczne” (SD 16). To dlatego cierpienie Chrystusa jest przejawem i wyrazem postawy daru dla innych. W liście *Salvifici doloris* Jan Paweł II wyjaśnia: „Można powiedzieć, że wraz z męką Chrystusa całe cierpienie ludzkie znalazło się w nowej sytuacji (...) W Krzyżu Chrystusa, nie tylko Odkupienie dokonało się przez cierpienie, ale samo cierpienie ludzkie zostało odkupione” (SD 19). Papież, nawiązując do słów św. Pawła mówiących o cierpieniach, jakie stały się udziałem pierwszych chrześcijan „z powodu Jezusa”, odkrywa potrójny wymiar uczestnictwa w cierpieniu Chrystusa. Człowiek dlatego staje się uczestnikiem cierpienia Chrystusa, gdyż to sam Chrystus otworzył swoje cierpienie dla człowieka stając się uczestnikiem wszystkich ludzkich cierpień. Człowiek odkrywając przez wiarę odkupieńczy sens cierpienia Chrystusa, odkrywa zarazem w nim swoje własne cierpienie, które zostało nasycone nową treścią i nowym znaczeniem (SD 20).

Jan Paweł II mówił o szczególnym przesłaniu Chrystusa składającym się na ten wymiar Ewangelii, który nazywa „Ewangelię cierpienia”. Od początku swojej publicznej działalności Jezus mówił swoim słuchaczom o potrzebie cierpienia. Mówił, że każdy, kto chce iść za Nim, musi zaprzeć się samego siebie, musi wziąć krzyż swój na każdy dzień i Go naśladować (Łk 9,23). Swoim uczniom wiele razy mówił, iż dla Jego imienia będą prześladowani (J15, 18-

27). Wypełnieniem tych słów stały się dzieje Kościoła od początku znaczone krwią męczenników. W interpretacji papieża, tak, jak pierwszy rozdział Ewangelii cierpienia piszą ci wszyscy, którzy cierpią dla Chrystusa, tak jej drugi rozdział piszą wszyscy ci, którzy cierpią z Chrystusem, jednocząc swoje ludzkie cierpienie z Jego cierpieniem odkupieńczym. Każdy cierpiący swoim cierpieniem fizycznym czy duchowym, zapisuje kolejne strony Ewangelii cierpienia głosząc ją zarazem swojemu otoczeniu i ludziom współczesnym (SD 25-26).

Ludzie na całym świecie „na żywo” śledzili nie tylko proces stopniowego pogarszania się stanu zdrowia papieża, ale także proces jego starzenia się i powolnego odchodzenia „do domu Ojca”. Jan Paweł II niewątpliwie był jednym z najbardziej znanych na świecie seniorów. W 1999 roku Organizacja Narodów Zjednoczonych ogłosiła Rokiem Osób w Podeszłym Wieku. Z tej okazji 79. – letni Jan Paweł II skierował do seniorów list o niezwykle wymownym tytule: „Do moich braci i sióstr – ludzi w podeszłym wieku”. Papież, sam będąc już w osobą w podeszłym wieku, list ten pisał nie tylko „do” ale także „wspólnie ze” swoimi rówieśnikami, prowadząc z nimi szczególny dialog. List posiada bardzo osobisty charakter. Papież zawarł w nim własne przemyślenia na temat kondycji i problemów ludzi starszych, tj. doświadczenia licznych trudów wynikających z ograniczeń możliwości fizycznych, choroby, bólu, cierpienia. Poruszył także niezwykle trudny temat samotności ludzi starszych, którzy z racji wieku spychani są często na margines życia społecznego. Sama wymowa listu jest jednak optymistyczna i przepełniona chrześcijańską nadzieją.

Na starość Jan Paweł II patrzy w kategorii daru i zadania. Szuka jej sensu i interpretuje ją w perspektywie wiary. Na każdym etapie swojego życia człowiek jest obrazem i podobieństwem Boga. Pismo Święte zarówno Starego, jak i Nowego Testamentu z wielkim szacunkiem odnosi się do ludzi w podeszłym wieku, a samą długowieczność postrzega jako znak szczególnej Bożej łaskawości. W Biblii starość jawi się jako „czas pomyślny”, w którym „dopełnia się miara ludzkiego życia”.

Szacunek okazywany ludziom starszym jest uczynieniem zadość czwartemu przykazaniu Dekalogu, nakazującemu „Czcić ojca i matkę”. „Czczyć ludzi starych – pisał papież - znaczy spełniać trojaką powinność wobec nich: akceptować ich obecność, pomagać im i doceniać ich zalety” (nr 11). Szacunek i miłość wobec ludzi w podeszłym wieku, jest jedną z najważniejszych cech prawdziwie ludzkiej i dojrzałej cywilizacji budowanej na fundamencie wartości głęboko humanistycznych, mających walor uniwersalny i powszechny (nr 12). W życiu społecznym ludzie w podeszłym wieku mają swoje szczególne posłannictwo, o którym Jan Paweł II pisał: „Ludzie starzy pomagają nam mądrzej patrzeć na ziemskie wydarzenia, ponieważ dzięki życiowym doświadczeniom zyskali wiedzę i dojrzałość. Są strażnikami pamięci zbiorowej, a więc mają szczególny tytuł, aby być wyrazicielami wspólnych ideałów i wartości, które są podstawą i regułą życia społecznego. Wykluczyć ich ze społeczeństwa znaczy w imię nowoczesności pozbawionej pamięci odrzucić przeszłość, w której zakorzeniona jest terażniejszość. Ludzie starsi dzięki swej dojrzałości i doświadczeniu mogą udzielać młodym rad i cennych pouczeń” (nr 10). Dlatego w liście adresowanym do ludzi w podeszłym wieku, Jan Paweł II zwrócił się także do ludzi młodych. Uczynił to w sposób niemal uroczysty: „Wzywam was, młodzi przyjaciele, byście traktowali [ludzi starszych]

wielkodusznie i z miłością. Starsi potrafią dać wam znacznie więcej, niż możecie sobie wyobrazić” (nr 12). Niech i te słowa staną się szczególnym przesłaniem tegorocznego Dnia Papieskiego.

Opracował ks. prof. Wojciech Wojtyła, Uniwersytet Radomski

Źródło: Fundacja „Dzieło Nowego Tysiąclecia”